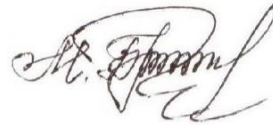


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

Затверджено

на засіданні кафедри світової літератури
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 14 від 16 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри



Силабус з навчальної дисципліни
«НАЦІОНАЛЬНА (НІМЕЦЬКА) ЛІТЕРАТУРА»,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія

Львів 2021 р.

Назва курсу	Національна (німецька) література
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра світової літератури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Викладачі курсу	Варецька Софія Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури
Контактна інформація викладачів	sofia.varetska@gmail.com м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються щотижня на кафедрі згідно графіку. Можливі онлайн-консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс «Національна (німецька) література» розрахований на студентів денного відділення спеціальності Германські мови і літератури, (переклад включно), перша – німецька. В курсі передбачено лекції та практичні заняття. Програма VIII семестру охоплює курс німецької літератури від повоєнного періоду до 70-тих рр. ХХ ст., який призначений для вивчення студентами основних етапів розвитку літературного процесу Німеччини, ознайомлення з головними літературними та філософськими течіями і школами, найвидатнішими представниками німецької літератури та їхніми творами.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Національна (німецька) література» є завершальною нормативною дисципліною зі спеціальності 035 Філологія, рівня освіти бакалавр, яка викладається в VIII семестрі в обсязі 2 кредити, 60 год., з них 20 год. аудиторних і 40 год. самостійної роботи (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Національна (німецька) література» є ознайомити студентів із найвпливовішими літературними явищами повоєнної літератури в німецькомовному просторі ФРН та НДР, дати уявлення про окремі важливі тенденції світового літературознавства.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: <ol style="list-style-type: none"> 1. Deutsche Dichtung in Epochen. Ein literaturgeschichtliches Lesebuch/ Hrsg. von W. Kissling. – Stuttgart, 1988. 2. Deutsche Literatur zwischen 1945 und 1995/ Hrsg. von H.A. Glaser. – Bern, Stuttgart, Wien, 1997. 3. Barner W. (Hg.) Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart. – München, 2006. 4. Fiskowa S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen, Ideen und Namen. Methodisches Handbuch. – Львів, 2003. – 340 с. 5. Stolz D. Günter Grass, der Schriftsteller. Eine Einführung. – Göttingen, 2005. – 208 S. Додаткова література: <ol style="list-style-type: none"> 1. Андреев Л. Г. Чем же закончилась история второго тысячелетия? (Художественный синтез и постмодернизм) // Зарубежная литература второго тысячелетия. 1000 – 2000 / Андреев Л. Г. – М.: Высшая школа, 2001. – С. 292-334. 2. Варецька С. Барокова парадигма у творчості Гюнтера Граса.

	<p>Монографія. – Дрогобич: Коло, 2008. – 240 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. – Харьков: Фолио, 2000. – 256 с. 4. Літературознавча енциклопедія: у двох томах / Ковалів Ю. І. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2007. – Т. 2. – 624 с. 5. Маценка С. Гюнтер Грасс, німецький митець, нобеліант, діагностик виснаженого світу / Світлана Маценка. – Л. : ПАІС, 2012. – 55 с. 6. Маценка С. Хронотопи свідомостію Про творчість Крісті Вольф – Л. : ПАІС, 2007. – 234 с. 7. Млечина И. Литература и “общество потребления”. Западногерманский роман 60-х – начала 70-х годов. – М.: Художественная литература, 1975. – 240 с. 8. Шахова К. П’ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури. – К.: Юніверс, 2001. – 208 с. 9. Böttiger H. Die Gruppe 47 Als die deutsche Literatur Geschichte schrieb. – München : DVA, 2012. – 480 S. 10. Deutsche Romane des 20. Jhts. Neue Interpretationen/ Htsg. von P. M. Lützel. – Königstein, 1983. 11. Durzak M. Der deutsche Roman der Gegenwart. – Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz: W. Kohlhammer Verlag, 1971. – 400 S. 12. Hescher A. Vom “postmodernen Roman” zur postmodernen Lesart. – Essen, 1996. 13. Literarische Moderne. Europäische Literatur im XIX. und XX. Jht / Hrsg. von R. Grimminger, J. Murasow, J. Stückrath. – Hamburg, 1995. 14. Literaturkritik und erzählerische Praxis. Deutschsprachige Erzähler der Gegenwart. – Tübingen, 1995. 15. Scherpe K.R. Die rekonstruierte Moderne. Studien zur deutschen Literatur nach 1945. – Köln, Weimar, Wien, 1992. <p><i>Уся подана література є доступна в бібліотеках Львова або в онлайн-просторі.</i></p>
Тривалість курсу	60 год.
Обсяг курсу	2 кредити ECTS. Лекції – 10 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 40 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати: національну специфіку німецької літератури, зумовлену особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій, зокрема період кінця XIX – XX ст.; характерні ознаки літературних напрямів, що вивчаються; найвидатніших представників німецької літератури, особливість їхнього творчого методу та тематику й проблематику їхніх творів; взаємозв’язки між особистістю письменника, літературним напрямом та країною, в якій він живе. - вміти: практично застосовувати навички поетологічного аналізу; узагальнювати і систематизувати поданий матеріал; охарактеризувати творчий метод окремих письменників, твори яких розглядаються; виділяти елементи реалізму, натуралізму, символізму чи експресіонізму у творах митців; застосовувати відповідну методологію до аналізу творів; критично опрацьовувати та аналізувати теоретичний та художній матеріал.

Ключові слова	Німецькомовна література середина ХХ ст., німецькомовна література в екзилі, німецькомовна література Третього рейху, література руїн, творчість В. Борхерта, література ФРН, «Група 47», творчість Гюнтера Граса, Генріха Белля, література НДР, «Біттерфельдська дорога», творчість Анни Зегерс, Крісти Вольф.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1 Епічний театр. Тема 2 Література в екзилі. Література третього райху. Тема 3 Повоєнна література після 1945 року. Література руїн. Тема 4 Література ФРН. «Група 47» та її роль у розвитку німецької повоєнної літератури. Особливості повоєнної лірики Тема 5 Особливості літературного процесу в НДР. «Біттерфельдська дорога», поняття соцреалізму. Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату з теорії літератури, розуміння основних понять літературознавства.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, практичні заняття, дискусія. Застосування мультимедійних методів навчання (перегляд та обговорення освітніх фільмів, уривків художніх фільмів, знятих за художніми творами, які вивчаються на курсі, мовою оригіналу).
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • модулі: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Письмові роботи: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, реферат, творча робота). Письмові роботи (есеї, творчі роботи) обсягом до 5 сторінок повинні бути оригінальними структурованими дослідженнями, містити обґрунтування обраної теми й опис самостійно опрацьованого матеріалу, дослідницьку тезу і її доведення. Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти</p>

	<p>самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Література в екзилі. Література третього рейху. 2. „Епічний театр” Б. Брехта, особливості, проблематика, основні критерії. 3. „Ефект очуження”. Аналіз однієї із драм Б. Брехта. 4. „Література руїн” у повоєнній Німеччині. 5. Антифашистська творчість В. Борхерта (новели, драма «Ззовні, за дверима»). 6. Німецька література «розрахунку з минулим». 7. Екзистенціалізм у повоєнній німецькій літературі. 8. Основні тенденції літератури НДР. Загальний огляд, представники. 9. Проза К. Вольф: „суб'єктивна автентичність”, художні особливості, проблематика. 10. Антифашистська проза А. Зегерс. Аналіз роману "Сьомий хрест". 11. Основні тенденції літератури ФРН, тематика, напрями, представники. 12. „Група 47”: представники, тематика творчості, жанрова різноманітність. 13. Розвиток лірики у повоєнній літературі Німеччини. Аналіз поезій П. Целана і Г. Айха. 14. Гуманістичний зміст творів Г. Белля. Аналіз одного з романів. 15. Особливості художнього методу Г. Граса. Аналіз новели "В ката й мишу".
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год
1 / 2021 / 2 год.	Епічний театр. Творчість Бертольта Брехта.	лекція	1. Burman N. Episches Theater // https://www.academia.edu/9436617/Episches_Theater 2. Brecht B. Mutter Courage und ihre Kinder. – Eine Chronik aus dem Dreißigjährigem Krieg. – Frankfurt/Main, 1992. 3. Kesting M. Das epische Theater: zur Struktur des modernen Dramas. – Stuttgart, 1989.	Підготувати письмову роботу «Aristotelisches Theater vs. episches Theater» – 4 год.
2 / 2021 / 2 год.	Епічний театр Б. Брехта. Аналіз драм "Матінка Кураж та її діти", "Життя Галілео Галілея".	практичне заняття	1. Brecht B. Mutter Courage und ihre Kinder. – Eine Chronik aus dem Dreißigjährigem Krieg. – Frankfurt/Main, 1992. 2. Große W. Textanalyse und Interpretation zu Bertolt Brecht «Mutter Courage und ihre Kinder» // https://www.bange-verlag.de/media/attachments/9783804419247_Mutter_Courage_und_ihre_Kinder_Bertolt_Brecht_lpr_0.pdf 3. Варецька С. О. Бароко як інтерпретамент модернізму (на прикладі драми «Матінка кураж та її діти» Бертольта Брехта) // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир: Вид-во ЖДУ	Підготувати презентацію з даної теми. Відвідати виставу «ПРЕКРАСНІ, ПРЕКРАСНІ, ПРЕКРАСНІ ЧАСИ» за Е. Єлінек Львівського Першого українського театру для дітей та юнацтва, як зразок постановки епічного театру – 4 год.

			ім. І. Франка, 2009. – Вип. 44. – С. 222-226.	
3 / 2021 / 2 год.	Література в екзилі. Література третього райху. Повоєнна література після 1945 року. Література руїн. В. Борхерт. Екзистенціалізм.	лекція	1. Scherpe K.R. Die rekonstruierte Moderne. Studien zur deutschen Literatur nach 1945.- Köln, Weimar, Wien, 1992 2. Borchert W. DRAUSSEN VOR DER TÜR // https://www.academia.edu/3836898/Wolfgang_Borchert_Draussen_vor_der_Tuer	Підготувати буктрейлер до творів, які вивчаються в курсі, на вибір студента – 2 год.
4 / 2021 / 2 год.	Творчість В. Борхерта. Аналіз драми «Ззовні, за дверима».	практичне заняття	1. Borchert W. DRAUSSEN VOR DER TÜR // https://www.academia.edu/3836898/Wolfgang_Borchert_Draussen_vor_der_Tuer 2. U. Dittmann, Trümmerliteratur // https://www.historisches-lexikon-bayerns.de/Lexikon/Tr%C3%BCmmerliteratur	Відвідати виставу «За дверима» В. Борхерта Львівського театру «Воскресіння» – 2 год.
5 / 2021 / 2 год.	Література ФРН. «Група 47» та її роль у розвитку німецької повоєнної літератури. Особливості повоєнної лірики.	лекція	1. Böttiger H. Die Gruppe 47 Als die deutsche Literatur Geschichte schrieb. – München : DVA, 2012. – 480 S. 2. Mrozek S. HANS WERNER RICHTER – DAS „ICH“ DER „GRUPPE 47“. VON DER POLITISCHEN PUBLIZISTIKZUR LITERARISCHEN WERKSTATT // https://www.academia.edu/4967373/Hans_Werner_Richter_-_Das_Ich_der_Gruppe_47_Von_der_politischen_Publizistik_zur_literarischen_Werkstatt	Теми рефератів 1. Bedeutung und Entwicklung der Literaturvereinigung „Gruppe 47“. 2. Die Rolle von H. W. Richter in der „Gruppe 47“. – 4 год.

			<p>3. Варецька С. О. Роль і функції письменницького об'єднання "група 47" в літературному процесі Німеччини [Текст] / С. Варецька // Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. – 2016. – Вип. 23. – С. 145-154.</p> <p>4. Варецька С. О. Вплив поколіннєвого фактору на діяльність „Групи 47” // Питання літературознавства : науковий збірник / гол. ред. О. В. Червінська. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – Вип. 99. – С. 36-49.</p>	
6 / 2021 / 2 год.	<p>Підготувати виступи на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повоєнна література Німеччини. Література руїн. 2. В. Борхерт як яскравий представник повоєнної літератури. 3. Роль і функції письменницького об'єднання "група 47" у літературному процесі Німеччини. 4. Роль Г. В. Ріхтера і діяльності «Групи 47» 	групова робота	Добірка літератури за темою виступу. Навчальні матеріали і загальний список літератури до курсу.	<p>Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bedeutung und Entwicklung der Literaturvereinigung „Gruppe 47“. 2. Die Rolle von H. W. Richter in der „Gruppe 47“. <p>– 4 год.</p>
7 / 2021 / 2 год.	<p>Діяльність Групи «47». Повоєнна лірика. Творчість Г. Айха та П. Целана</p>	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Böttiger H. Die Gruppe 47 Als die deutsche Literatur Geschichte schrieb. – München : DVA, 2012. – 480 S. 2. Richter H.W. Wie entstand und was war die Gruppe 47? // H.A. Neunziger. Hans Werner Richter und die Gruppe 47. – München, 1979. - S. 41-176. 	<p>Підготувати презентацію з даної теми, робота в парах – 4 год.</p>
8 / 2021 / 2 год.	<p>Творчість Г. Бьоля. Аналіз роману «Очима клоуна» Творчість Г. Граса. Аналіз Данцигської трилогії, роман</p>	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Böll H. Ansichten eines Clowns. // https://www.you-books.com/book/H-Boll/Ansichten-eines-Clowns 2. Grass G. Blechtrommel. – 	<p>Прочитати романи обраних письменників, вміти аналізувати текст – 4 год.</p>

	«Бляшаний барабан», новела «В ката й мишу».		https://www.you-books.com/book/G-Grass/Die-Blechtrommel 3. Варецька С. О. Барокова парадигма у творчості Гюнтера Грасса. Монографія. – Дрогобич: Коло, 2008. – 240 с. 4. Варецька С. О. Дитячий наратив історії (на прикладі роману “Бляшаний барабан” Г. Грасса) // Іноземна філологія. Український науковий збірник. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2007. – Вип. 119 (2). – С. 229-236. 5. Маценка С. П. Гюнтер Грасс, німецький письменник, нобеліант, діагностик виснаженого світу: текст лекції. – Львів, ПАІС, 2012. – 58 с.	Написати есе на тему «Концепція історії в новелі Г. Грасса «Ходою краба» – 4 год.
9 / 2021 / 2 год.	Особливості літературного процесу в НДР. «Біттерфельдська дорога», поняття соцреалізму. Творчість А. Зегерс та К. Вольф. Естетика «суб’єктивної автентичності».	лекція	1. Scherpe K.R. Die rekonstruierte Moderne. Studien zur deutschen Literatur nach 1945.- Köln, Weimar, Wien, 1992 2. Schulze Th. „Bitterfelder Weg“ – Arbeiterbilder in der Literatur. DDR-Schriftsteller und ihre Ankunft im Alltag // https://www.grin.com/document/179160	Написати есе на тему «Заангажовані письменники НДР» – 4 год.
10 / 2021 / 2 год.	Творчість К. Вольф, аналіз роману «Розколоте небо». Творчість А. Зегерс, аналіз роману «Сьомий хрест».	практичне заняття	1. Deutsche Romane des 20. Jhts. Neue Interpretationen/ Htsg. von P.M. Lützel. – Königstein, 1983 2. Маценка С. П. Хронотопи свідомості. Про творчість Крісти Вольф – Л.: ПАІС, 2007. – 234 с.	Прочитати романи обраних письменників, уміти аналізувати текст – 4 год.